

آزادلیغین مدافعه سی او غروندا

(فدائی تشکیلاتی)

فرقه میزین دوزگون سیاستی نتیجه سینده، جزئی محلی تصادملدن باشقا، دنمک اوilar که، حکومت قان توتكمه دن ارجاعی قوه لرین الیندن چیخیب ملت الینه کنچدی. بو نوز- نوزلوگوند بؤیوک بیر موقفت ایدی که، فرقه نوز تشکیلاتی آتینا آماقلا اونو هدفه دوغرو سوق نتمگله انجام وئردی. ولی بو کفایت نتمزدی. آلينان آزادلیغی ساخلاماق، اوندان خلقین سعادتی بولوندا استفاده نتمک لازم ایدی. فرقه باشچیلاری چوخ ياخشی بیلیردیلر که، فدائیلرین ضرب شستی نتیجه سینده سوسماغا مجبور اولان مرتجعه راحت دورمايیب خلقی نوز حالينا قویمیباجاجاclar. بوندان علاوه نهضت ساده دولتی بیر تبدلاتدان عبارت اولوب قالمیاجاقدیر. اوندان خلق اقتصادی تدبیرلر گۆزله بیر و نوز سعادتینی تامین نتمک ایچون اوندان اميدلر گۆزله بیردی. بو ایسه متمكن آداملارین، مخصوصاً اوگونه قدر ارجاعی رژیمین سایه سینده خلقین قانینی سوروب ثروت و سامان صاحبی اولان مفته خورلارین خوشلارینا گلن بیر ایش دئیلدير.

بوندان علاوه حکومت خلقین الینه کئچمکله، بو وقته دک آذربایجان نامینا، داخلدە و خارجده موقفت قازانیب بؤیوک سیاسی و اقتصادی استفاده لر ئىدە ن طفیلى عنصرلرین دکانلاری بو واسطه ايله باغلانمیش اولوردو. اونلار بير داها آذربایجان آدیندان استفاده ئىدە رك نوزلارینی دولت اداره لرینه و يا مجلس شورای ملييە تحمیل ئىدە بیلمىيە جىلرايدى. نهايت دره بىلەگىن ان قابا و ان وحشيانه طرز ايله رفتارىدەن بويىنۇ يوغون اربابلار- دوالفارى، يمين لشگر و غيرلری كىمى خلق جلاللارى نهضت نتیجه سینده تسلط و اقتدارلارينين الدن گىتمە سىنى حس نتمكلە راحت

دورمایاجاقلار ایدی. بونلاردان باشقا آذربایجان نهضتینین بوتون ایرانا سرایت ئئمه سیندن وحشته دوشن تهران مرتجعلرى و اونلارین اربابلارى ايسه راحت او تورما يىب آذربایجانين داخل و خارجىنده اولان قارا ارجاع و سىلە لرىنى بىزيم علەيمىزە تحرى ئتمكىن مضايقە نتمىيە جىڭلىدى. بونلارين ھامىسىنى فرقە رەبر ليگىلە چالىشان ملى حکومت نظردن او زاق توتا بىلمىزدى.

أونا گۈرە ملى حکومت، تشکىل اولۇنان گۈندىن، ۋادى دستە لرىنى انتظاما سالىب اونلاردان منظم* و متشكل بېر قوه وجودە گتىرىلمە سى مسئلە سى ميدانا چىخدى.

نهضتىن باشلاشقىجىندا فانىيلر كونوللو اولاراق ئوز لىباس و ئوز خرجى ايلە سلاح گۈنوروب ميدان مبارزە يە قدم قويىمۇشدولار. اگر بنا اولسايىدى اونلار ئوز يېنلىرىنده سلاح حالدا ياشابىب اىستە نىيلن وقت ياردىمدان ئوتىرى حاضر اولىسونلار، ايش اوقدر چتىن اولمازدى. لەن آلينان آزادلېغى ساخلاماق اىچون سەرحدلىرىمىزى محكم لندىرمىك و شەھىلدە منظم واحدلە ساخلاق لازم ايدى. بونا گۈرە ملى حکومت فانىيلرى ايکى قسمتە تقسيم ندەرك، بېر قسمتىنە اجازە وئىرى كە، ئوز يېنلىرىنده سلاح حالدا ايشلىرىنە مشغۇل اولىسونلار. او بىرىسى قسمتىنى دە منظم واحدلەر تقسيم ندەرك يوخارىيدا دىئىلن مقصود اىچون ئوز اختىارىندا ساخلادى. بو ايسە او گونكۇ شرايطدە چوخ مشكل بېر ايش ايدى يېنى تشکىل تاپىش دولتىن صندوقوندا تهران حکومتى بېر شى قويىمامىشدى. گەتكە شەتنەمكە اولان قىش پارتارسىز، باشماقسىز و آذوقە سىز فانىيه قارلى سىنگىزلىدە مبارزە امكاني وئرمىيە جىكە ايدى. ملى حکومت فرقە يە دايانتاراق بو مشكىلودە رفع ئەتكە اىچون جى قىملەر گۈنوردو. او گونە دك تعطيل حالىندا اولان كارخانە لرى ايشە سالدى. قەرمان كارگىزلىرىن هەمتى سايە سىنە خارق العادە بېر صورتىدە فانىيە لازم اولان پالتار، باشماق و آذوقە تەھىيە ئىليلب جبهە لرده گۈندرىلىدى. بو طریق ايلە چوخ آز بېر زماندا چرىك و پارتىزان حالىندا اولان فانىيلر سلاح قوشۇن حالىندا گلىب آزادلېغى مدافعە نتمگە باشلادى.

* - بولىمە بىنكتابدا (منتظم) يازلىمىشدىر. - ياشار آذرى

نهضتین باشلادیغی وقت مراغه، سراب، اردبیل، مرند، خوی و تبریزده فدایکارلیق نده ن فدائیلر، بو گوندن سونرا تعجلو و منظم^{*} صورتده تشکیل اولونوب آزادلیغیمیزی تهدید نده ن ارجاعی دولت قوه لرینین قارشیسینا گوندیرلیدیلر. بو واسطه ایله زنجان و سائین قلعه جبهه لری وجوده گلدي. بو ایکی جبهه ده هنوز یاخشی پالتار، سلاح و یاخشی آذوقه يه مالک اولمیان قدر فدایی قهرمانلار، دیشدن دیرناغا قدر مسلح اولان دولت قوه لری ایله ووروشمايا حاضرلاندیلار. اونلارین روحیه لری فوق العاده قوتی و یوکسک ایدی. هر ساعت تهران و همدانی اشغال نتمک ایچون اجازه ایستیردیل. اگر اوگونترده عمومی و سیاسی وضعیتیمیز اجازه وئرمیش اولسایدی، همین آیاق یالین، یاری آج و یاری چپلاق فدایلریمیز تهرانی آسان و چهله اشغال نده بیلر دیلر. فدایلریمیزین زنجانا ورودو نتیجه سینده ایدی که، تهران مرتعنی چمدانلارینی با غلایب آمریکایا دوغرو فاچماغا باشلامیشلار. فدایلریمیز زنجان و سائین قلعه جبهه سینده ایکی طرفی مبارزه يه مجبور اولموشدولار. زنجاندا بؤیوک قدرت و نفوذا مالک اولان ذوالفقاری، ارکان حرب رئیسی "ارفعدن" آلديغی اسلحه^{*} و مهمات واسطه سیله علیهیمیزه بؤیوک بیر جبهه تشکیل نتمیشدی. رضاخان رژیمی سایه سینده ثروت و سامانا ینتیشن "اسلحة دارباشی" و سایر پارازیتلرده اونا کمک ندیردیلر. سائین قلعه ده ایسه، اورانین ریشه لى فنودالی حساب اولونان "یمین لشگر" تجهیز ندیب علیهیمیزه قالدیرمیشدلار. بونلاردان علاوه قره داغدا ایللر بويو قاچاقچیلیق ایله عمر سوره ن خانلاردا سلاح گوتوروب نهضتیمیزی بو غماغا تثبت نتمکده ایدیلر. ملي حکومت ایسه، نوزونه مخالفت نده ن قوه لرین قارشیسیندا فقط فدایلرین اسلحه سینه دایانیردی. بو ایسه اشتباه دئیلدی. درین آزادیخواهیلیق حسی ایله مجهز اولان فدای

* - بو کلمه بو کتابدا (منتظم) یازلمیشدير. - یاشار آذری

* - بو کلمه بو کتابدا (سله) یازلمیشدير. - یاشار آذری

آزادلیغین مدافعه سی او غروندا

دسته لری، قاباغا چیخان چتینلیکلره با خمیاراق، اعجاز کارانه بیر صورتده بوتون بو قوه لری ازیب میداندان چیخارتدى. بو وسیله ایله آزادلیغیمیز تامین اولوندو. فدائیلرین گؤستردىگى قەھرمانلىق خلق آراسیندا اونلارا نسبت بۇیوک محبت توليد ئتمكىلە برابر اونلارین سلاھىنин سىسى نە تك داخلى مرجىعلىرى، بلکە اپراندا اولان بوتون ارتجاعى عنصرلرین اميدىنى محو ئىدip اونلارى سوسماغا وادار ئىتدى. فدائى تشكيلاتىنى وجوده گتىرەن باشچىلارين عمومىتىنە فرقە عضولرى اولوقلارىنى يازمىشىق. بو قەھرمان دموکراتلارين ئوز ايشلىرىنده گؤستردىكلىرى فداكارلىق حقيقتا قابل تقدير دىر. مخصوصاً اونلارين ملى حکومتىن امرىنى جىيتىلە يېرىنە يېتىريپ شديد بير صورتىدە انتظاماً تابع اولمالارى قىد ندىلمە ليدىر. فدائى باشچىلارى ايندى آذربايجان خلقينىن ان سئويملى اولادلارى حساب اولونورلار. خلقين فدائیلرە اولان محبتى، اونلارين مادى وضعىتىنى ياخشىلاشدیرماق مقصدىلە، اونلارا وئريلەن هديه لردن قىاس ئتمك اوЛАر. بو هديه لرده افتخارلا اشتراك ئەندرىن سايى آلتى مىندىن زىادە دىر. يدى ياشىندىاكى اوشاقدان، يەتمىش ياشىندىاكى قوجالارا كىمى، ايستر كىشى مسابقه ئەندرە رجه سىنه ياغىش كىمى هديه ياغدىرماقدا ايدىلر. بو ايسە آذربايجانين افتخارلى تارىخينىن ان حساس فصللىرىندىن دىر.

كتاب منبع سى: شهرىورين اون ايکى سى ١٣٢٤ - ١٣٢٥

آذربايغان دموکرات فرقە سىنین بىرنجى ايل دونومى مناسبىتىلە
مركزى تبلیغات شعبە سىنین نشرىيە سى
تىرىز ١٣٢٥

تايپ الين: ياشار آذرى

كتابخانانىن اينترنت آدرسە: <http://www.javaan.net/nashr.htm>

پست آدرسە: BM IWSN, London WC1N 3XX, UK

ایمەل آدرسە: yasharazarri@yahoo.com

نشر كارگرى سوسىاليستى ئىن مسئولە: ياشار آذرى

تايپ الين تاريخ: ١٣٨٥